

Quyết định giám đốc thẩm

Số: 01/2023/HNGĐ-GĐT

Ngày 07/6/2023

V/v: Ly hôn, tranh chấp nuôi con khi ly hôn.

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

**ỦY BAN THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI ĐÀ NẴNG**

**- Thành phần Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng
gồm có:**

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Vũ Thanh Liêm.

Các Thẩm phán: Ông Đặng Kim Nhân và ông Trần Quốc Cường.

- Thư ký phiên tòa: Ông Trương Quang Hưng – Thẩm tra viên Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng tham gia phiên tòa:
Bà Bùi Thị Dung - Kiểm sát viên.

Ngày 07 tháng 6 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án Hôn nhân và gia đình về “Ly hôn, tranh chấp nuôi con khi ly hôn”, giữa các đương sự:

1. *Nguyên đơn:* Chị Phan Thị Tuyết Ng, sinh năm 1987, nơi cư trú: thôn Lộc Thượng, xã Quế L, huyện Quế S, tỉnh Quảng N.

2. *Bị đơn:* Anh Nguyễn Tiến H, sinh năm 1987; nơi cư trú: thôn Phước Thành, xã Quế Th, huyện Quế S, tỉnh Quảng N.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

- Tại Đơn khởi kiện đề ngày 07/6/2021 và quá trình giải quyết vụ án, nguyên đơn là chị Phan Thị Tuyết Ng trình bày:

Về quan hệ hôn nhân: Chị và anh Nguyễn Tiến H tự nguyện kết hôn vào ngày 09/3/2015, đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân xã Quế Th, huyện Quế S, tỉnh Quảng N. Sau khi kết hôn, vợ chồng sống hạnh phúc đến đầu năm 2020 thì phát sinh mâu thuẫn. Nguyên nhân là do bất đồng quan điểm sống, anh H thường xuyên uống rượu, chửi bới, đánh Chị và không chăm lo cho cuộc sống gia đình, tính tình gia trưởng, coi thường gia đình bên vợ. Hiện nay Chị và anh H đã sống ly thân. Nay, Chị yêu cầu Tòa án giải quyết cho chị ly hôn anh H.

Về con chung: vợ chồng có 02 con chung tên là Nguyễn Phan Hà Ph, sinh ngày 25/9/2016 và Nguyễn Tiến Đ, sinh ngày 09/02/2020. Khi ly hôn, Chị có

nguyện vọng xin nhận nuôi hai con và không yêu cầu anh H cấp dưỡng. Trường hợp Chị phải lựa chọn mỗi người nuôi 01 con chung, thì yêu cầu giao cháu Nguyễn Phan Hà Ph cho Chị nhận nuôi dưỡng vì cháu Ph là con gái, mẹ chăm sóc sẽ tốt hơn.

Về tài sản chung: Chị không yêu cầu giải quyết; vợ chồng không có nợ chung.

- Bị đơn là anh Nguyễn Tiến H trình bày:

Về quan hệ hôn nhân: Anh thống nhất với phần trình bày của chị Ng về thời gian kết hôn. Sau khi kết hôn, vợ chồng sống hạnh phúc đến đầu năm 2020 thì xảy ra mâu thuẫn, nguyên nhân do chị Ng sống không hòa hợp với gia đình chồng, luôn tự quyết định mọi vấn đề mà không hỏi ý kiến của chồng nên vợ chồng bất đồng quan điểm sống. Ngày 23/5/2021, chị Nga đưa con là Nguyễn Phan Hà Ph về nhà bên ngoại chơi vài ngày nhưng sau đó không về lại nhà chồng, từ đó đến nay Anh và chị Ng sống ly thân. Nay, chị Ng cương quyết ly hôn, Anh đồng ý ly hôn chị Ng.

Về con chung: vợ chồng có 02 con chung tên Nguyễn Phan Hà Ph, sinh ngày 25/9/2016 và Nguyễn Tiến Đ, sinh ngày 09/02/2020, hiện cháu Đ do Anh nuôi dưỡng, cháu Ph do chị Ng nuôi dưỡng. Khi ly hôn, Anh có nguyện vọng nuôi cả hai con và không yêu cầu chị Ng cấp dưỡng nuôi con. Trường hợp mỗi người nhận nuôi một con thì Anh tôn trọng quyết định của chị Ng, Anh xin nhận nuôi cháu Đ.

Về tài sản chung: không yêu cầu giải quyết; vợ chồng không có nợ chung.

- Tại Bản án Hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 130/2021/HNGĐ-ST ngày 01/9/2021, Tòa án nhân dân huyện Quế S, tỉnh Quảng N quyết định:

Căn cứ khoản 1 Điều 28, Điều 35, Điều 39, Điều 147 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; Điều 55, Điều 81, Điều 82, Điều 83, Điều 84 của Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014; điểm a khoản 5 Điều 27 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội.

Tuyên xử: Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của chị Phan Thị Tuyết Ng về “Tranh chấp ly hôn và nuôi con”.

1. Về quan hệ hôn nhân: Công nhận sự thuận tình ly hôn giữa chị Phan Thị Tuyết Ng và anh Nguyễn Tiến H.

2. Về con chung: Giao cháu Nguyễn Phan Hà Ph, sinh ngày 25/9/2016 cho chị Nga trực tiếp nuôi dưỡng; giao cháu Nguyễn Tiến Đ, sinh ngày 09/02/2020 cho anh H trực tiếp nuôi dưỡng. Không ai phải cấp dưỡng nuôi con chung. Chị Ng, anh H có quyền, nghĩa vụ thăm nom con chung mà không ai được cản trở. Các đương sự có quyền yêu cầu Tòa án thay đổi người trực tiếp nuôi con và cấp dưỡng nuôi con theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định án phí và quyền kháng cáo.

- Ngày 14/9/2021, nguyên đơn chị Phan Thị Tuyết Ng có đơn kháng cáo bản án sơ thẩm.

- Tại Bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm số 24/2021/HNGĐ-PT ngày 17/11/2021, Tòa án nhân dân tỉnh Quảng N quyết định:

Căn cứ khoản 2 Điều 308, Điều 309 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Chấp nhận kháng cáo của nguyên đơn chị Phan Thị Tuyết Ng. Sửa một phần Bản án Hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 130/2021/HNGĐ-ST ngày 01/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Quế S, tỉnh Quảng N về “Ly hôn và tranh chấp về nuôi con khi ly hôn”.

Căn cứ vào khoản 1 Điều 28, Điều 35, Điều 39, Điều 147, Điều 148 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; Điều 55, Điều 81, Điều 82, Điều 83, Điều 84 của Luật Hôn nhân và gia đình năm 2014; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội.

Tuyên xử:

Về con chung: Giao cháu Nguyễn Phan Hà Ph, sinh ngày 25/9/2016 và cháu Nguyễn Tiến Đ, sinh ngày 09/02/2020 cho chị Phan Thị Tuyết Ng trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục. Anh Nguyễn Tiến H không phải cấp dưỡng nuôi con chung. Các bên có quyền, nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con chung, không ai được quyền cản trở; không được lạm dụng quyền thăm nom con để làm ảnh hưởng xấu đến việc nuôi con chung. Khi cần thiết các bên có quyền yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra, Tòa án cấp phúc thẩm còn quyết định về phần án phí phúc thẩm.

- Ngày 26/12/2022, Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Quế S, tỉnh Quảng N có Văn bản kiến nghị số 78/KN-THADS đề nghị Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng xem xét kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm, sửa bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm nêu trên về phần con chung, vì không tổ chức được việc thi hành bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm.

- Tại Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2023/KN-HNGĐ ngày 05/5/2023, Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng kháng nghị Bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm số 24/2021/HNGĐ-PT ngày 17/11/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng N; đề nghị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng xét xử giám đốc thẩm; hủy Bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm số 24/2021/HNGĐ-PT ngày 17/11/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng N, giữ nguyên Bản án Hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 130/2021/HNGĐ-ST ngày 01/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Quế S, tỉnh Quảng N về phần con chung.

- Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Hội đồng xét xử giám đốc thẩm chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2023/KN-HNGĐ ngày 05/5/2023 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Chị Phan Thị Tuyết Ng và anh Nguyễn Tiến H kết hôn vào ngày 09/3/2015; có 02 con chung là cháu Nguyễn Phan Hà Ph, sinh ngày 25/9/2016 và cháu Nguyễn Tiến Đ, sinh ngày 09/02/2020. Quá trình giải quyết ly hôn, chị Ng và anh H đều có nguyện vọng được nuôi cả hai con chung và không yêu cầu cấp dưỡng nuôi con.

[2] Tại khoản 3 Điều 81 của Luật Hôn nhân và gia đình quy định: *“Con dưới 36 tháng tuổi được giao cho mẹ trực tiếp nuôi, trừ trường hợp người mẹ không đủ điều kiện để trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con hoặc cha mẹ có thỏa thuận khác phù hợp với lợi ích của con”*. Theo quy định trên, khi chị Phan Thị Tuyết Ng và anh Nguyễn Tiến H ly hôn, cháu Nguyễn Tiến Đ chưa đủ 36 tháng tuổi nên Tòa án cấp phúc thẩm quyết định giao cho mẹ là chị Ng trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục là đúng. Tuy nhiên, kể từ ngày 11/6/2021 (lúc này cháu Đạt chỉ hơn 16 tháng tuổi) chị Ng không còn trực tiếp nuôi dưỡng cháu Nguyễn Tiến Đ mà anh H là người trực tiếp nuôi dưỡng; đồng thời, tại phiên tòa sơ thẩm chị Ng đề nghị nếu Tòa án giao cho Chị và anh H mỗi người nuôi 01 con chung thì giao cháu Nguyễn Phan Hà Ph cho Chị nuôi dưỡng vì cháu Ph là con gái, mẹ chăm sóc sẽ tốt hơn. Vì vậy, Tòa án cấp sơ thẩm giao cháu Nguyễn Phan Hà Ph cho chị Ng trực tiếp nuôi dưỡng, giao cháu Nguyễn Tiến Đ, sinh ngày 09/02/2020 cho anh Nguyễn Tiến H trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục, không ai phải cấp dưỡng nuôi con chung là phù hợp vì hiện tại mọi sinh hoạt, học tập, phát triển của cháu Đ đều đã ổn định và phù hợp với nguyện vọng của các bên đương sự khi mỗi người nhận nuôi một người con.

[3] Tại Bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm số 24/2021/HNGĐ-PT ngày 17/11/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng N đã quyết định sửa bản án sơ thẩm, giao cháu Nguyễn Tiến Đ cho chị Phan Thị Tuyết Ng trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục là không trái với các quy định của pháp luật (tại thời điểm xét xử phúc thẩm), nhưng chưa phù hợp với tình hình thực tế và chưa xem xét đầy đủ đến quyền, lợi ích hợp pháp về mọi mặt đối với cháu Đ, vì sẽ làm thay đổi về thói quen về nơi sinh sống, gây ảnh hưởng đến sự phát triển bình thường của cháu Đ.

[4] Theo Biên bản xác minh điều kiện thi hành án ngày 10/6/2022, Chấp hành viên xác định: cháu Nguyễn Tiến Đ hiện đang sống với anh H và ông, bà nội, được nuôi dưỡng ổn định, chăm sóc chu đáo, khỏe mạnh, phát triển bình thường. Mặt khác, hiện cháu Nguyễn Tiến Đ đã trên 36 tháng tuổi nên để anh Nguyễn Tiến H tiếp tục trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục là phù hợp với lợi ích của cháu. Nếu chị Phan Thị Tuyết Ng có đủ căn cứ chứng minh anh Nguyễn Tiến H không còn đủ điều kiện trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục cháu Đ thì có quyền khởi kiện yêu cầu Tòa án có thẩm quyền thay đổi người trực tiếp nuôi con theo quy định của Luật Hôn nhân và gia đình.

[5] Từ những phân tích nêu trên, Hội đồng xét xử giám đốc thẩm xét thấy để giải quyết vụ án phù hợp với những tình tiết khách quan, không gây thiệt hại đến quyền, lợi ích hợp pháp và tạo điều kiện ổn định tâm sinh lý, sự phát triển tốt nhất về tất cả mọi mặt cho cháu Nguyễn Tiến Đ nên cần chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2023/KN-HNGĐ ngày 05/5/2023 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng, hủy Bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm số 24/2021/HNGĐ-PT ngày 17/11/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng N, giữ nguyên Bản án Hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 130/2021/HNGĐ-ST ngày 01/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Quế S, tỉnh Quảng N về phần con chung.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 2 Điều 343, Điều 344 của Bộ luật Tố tụng dân sự 2015;

1. Chấp nhận Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 01/2023/KN-HNGĐ ngày 05/5/2023 của Chánh án Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng. Hủy Bản án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm số 24/2021/HNGĐ-PT ngày 17/11/2021 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng N.

2. Giữ nguyên Bản án Hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 130/2021/HNGĐ-ST ngày 01/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Quế S, tỉnh Quảng N về việc “*Ly hôn, tranh chấp nuôi con khi ly hôn*”, giữ nguyên đơn là chị Phan Thị Tuyết Ng với bị đơn anh Nguyễn Tiến H về phần con chung.

3. Quyết định giám đốc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày Hội đồng giám đốc thẩm ra quyết định.

Nơi nhận:

- Chánh án TAND CC tại Đà Nẵng (để b/c)
- Viện trưởng VKSNDCC tại Đà Nẵng (để biết);
- TAND tỉnh Quảng N (để biết);
- TAND huyện Quế S, tỉnh Quảng N (để biết);
- Chi cục Thi hành án dân sự huyện Quế S, tỉnh Quảng N (để thi hành);
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu: Phòng lưu trữ (VP); Phòng GDKT I và Hồ sơ.

**TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Vũ Thanh Liêm

